

Qhichwata yachaqarikunapaq

RURI

Jaqayqa wiphalachu? _____ 3

Yachasqanchikta yuyarinachik _____ 7

WiñayPacha

Bolivia Suyu Yachay Kamachina Wasip sapa iskay qanchischaw qhichwa simi yachachiynin.

Yachay Kamachina.

Ñawra Kawsaypura Rimaykuna Kamachina T'aqa.

Av. Arce Nº 2147

Karu rima: 2442144 – 2442074

e-mail: winaypacha@minedu.gob.bo

Yachay Kamachiq:

UPIIP Umalliq:

Purichiq:

Qillqaq:

Phutukuna:

P'anqap uyan:

Siqichaq:

Ñit'iq:

Roberto Aguilar Gómez

Walter Gutiérrez Mena

Aurora Quinteros

Samuel Yanaje Yarvi

Juan Revollo Valencia

J.R.V. (2010, 2011)

Juan Revollo Valencia (2010)

ORURO Artes Gráficas s.r.l.

La Paz - Bolivia 2012

Imatataq yachaqarikusunchik

Kay tawa kaq raphikunapiqa “Jaqayqa” simiwan tapuykunata chanta kutichiyninta ima qhichwa simikunata qillqaypi, parlaypi ima apaykachanapaq yachaqarikusunchik.

Kay N n, Ñ ñ, P p, R r sanampakunaqa phatmip qallariyninpi chanta tukukuyninpi, k'askaqqinapis, kastillapi kikillantataq qillqakun rimakun ima.

Wakin phatmi tukukuypi kay [n] [j] [l] sanampawan rimakuqkunaqa m, p, r sanampawan qillqakunanku tiyan.

Rimakun	Qillqakun
[ujjay]	upyay
[wasij qhatan]	wasip qhatan
[luru]	ruu
[jank'a]	Jamk'a

Kay “Jaqayqa ninachu?” tapuytaqa imachus karupi mana allintachu qhawakun chayri riqsikun chayta yachanapaq parlaq tapun. Kutichiqtaq nina kaptin “ari” mana kaptintaq “mana” simiwan kutichin.

Imasmari

Roxana Guzmán Vilte

Imasmari imasmari,

imachus kanaman?

Juk imillita q'umir pulliritayuq,

yuraq umitayuq,

Waqachiylla waqachikunman.

Imataq kanman?

Jaqayqa wiphalachu?

1 Tapuykunata kutichiykunantawan ñawirinachik.

Tapuy	Kutichiy
Jaqayqa llamachu?	Mana llamachu
Imataq?	Jaqayqa wiphala
Jaqay wasichu?	Jaqayqa mana wasichu

Kunanqa rikusqanchikta qillqarisun!

1 Kay phutukunawan tapuykunata ruwaspa ñawirinachik.

Jaqayqa...

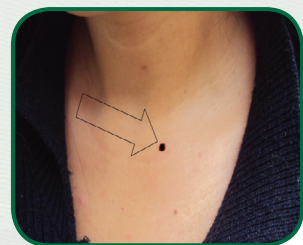
ninachu?

kirpanachu?

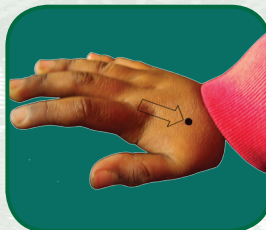
jap'ichinachu?

anachu?

2 Patapi tapuykunata ruwasqanchikman kutichinachik.

Ari, jaqayqa ana.

Ari, jaqayqa
jap'ichina.

Ari, jaqayqa
nina.

Ari, jaqayqa
kirpana.

3 Kay simikunaman riqsisqa sanampakunawan junt'achinachik.

maqa__akuy

kir__ana

ni__a

a__a

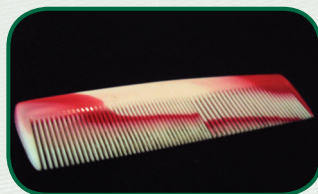
1 Kay phutukunap sutinta tapuykunata ruwaspa riqsinachik.

Jaqayqa ...

ñanchu?

ñaqch'achu?

ñawichu?

q'usñichu?

2 Patapi tapuykunaman "ari" simiwan kutichinachik.

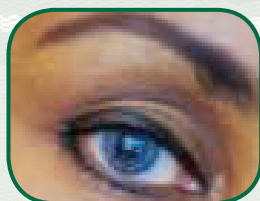
Ari, jaqayqa nina.

Ari, _____ ñan.

Ari, jaqayqa _____.

_____, _____ ñawi.

_____, jaqayqa _____.

3 Ch'usaqkunaman mayqin sanampallawanpis junt'achinachik.

ña__ch'a

ñuq__

q'us__i

ña__i

ñiq__

1 Kay phutukunawan tapuykunata ruwarinachik.

Jaqayqa ...

papawkichu?

pichanachu?

pirqachu?

pukllanachu?

2 Tapuykuna ruwasqanchikta “mana” simiwan kutichinachik.

Mana jaqayqa
pichanachu.

Mana jaqayqa
pirqachu.

Mana jaqayqa
papawkichu.

Mana jaqayqa
pukllanachu.

3 Kay simikunaman riqsisqa sanampakunawan junt'achinachik.

pi__ana
__uka

pu__uy
pi__qa

papaw__i

pu__iy

1 Kay phutukunawan tapuykunata ruwarinachik.

Jaqayqa ...

rumichu?

runtuchu?

ninrichu?

ruruchu?

2 Tapuykuna ruwasqanchikman “mana” simiwan kutichinachik.

Mana jaqayqa _____

Mana _____ rumichu.

_____ ruruchu.

Mana _____.

3 Kay ch'usaqkunaman riqsisqa sanampakunawan junt'achinachik.

ru__u

ru__tu

nin__i

r__y

ju__qhuy

Yachaqasqanchikta yuyarinachik

1

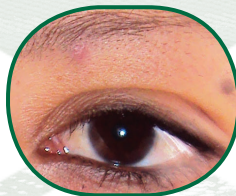
Tapuykunaman “ari” ñispa chayri “mana” ñispa kutichiykunata junt’achinachik.

Jaqayqa pichanachu?

Ari, jaqayqa _____

Jaqayqa ñawichu?

Ari, _____ ñawi.

Jaqayqa ninachu?

_____, _____ nina

Jaqayqa papawkichu?

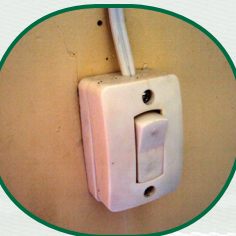
Jaqayqa mana _____,
jaqayqa ñan.

Jaqayqa pirqachu?

Mana _____ pirqachu,
jaqayqa ñaqch’a.

Jaqayqa pukllanachu?

_____ pukllanachu,
jaqayqa jap’ichina.

2

Ch’usaqkunaman riqsisqa sanampakunawan junt’achiy.

ni__a

tu__a

ma__i

ch__kcha

ñu__u

ma__ay

pa__a

__iki

ch’a__i

ri__ay

pu__iy